

Városi jogú nagyközségi pártbizottság alakult Mórahalmon és Kisteleken

Ez év első napjától megszüntek a járásek. Kedden a szegedi, tegnap a szentesi járási pártbizottság tartotta záró ülését. A Központi Bizottság állásfoglalása alapján új szervezeti formákat hoztak létre. Tegnap két városi jogú nagyközségi pártbizottság alakult, Mórahalmon és Kisteleken. Mindkét nagyközségben előbb a végrehajtóbizottság ülésezett, majd a pártbizottsági tanácskozásra került sor, amelyen kiegészítették — az új helyzetnek megfelelően — a testületeket új tagokkal. Később titkos szavazással választották meg a tisztségviselőket és a végrehajtóbizottság tagjait.

A mórahalmi városi jogú nagyközségi pártbizottság tagjai közé kooptálta Bibók Istvánnét, Bálint Pált, Tóth Szilveszternét, Abrahám Vincét, Sella Antalt, Pöcze Leventét, Dobák Sándort, Borbás Istvánt, Bata Ferencet, Szondi Sándort, Horváth Lászlót és Fülöp Lászlót. Első titkárává Fülöp Lászlót, titkárává Szűcs Istvánnét választotta. A végrehajtó bizott-

ság tagjai rajtuk kívül Bibók Istvánné, Tóth Szilveszterné, Murányi György, Abrahám Vince, Pöcze Levente, Horváth László, Bakos László, Dobó Lajos és Möricz Jánosné.

A kisteleki városi jogú nagyközségi pártbizottság Bischof Józsefet, dr. Tóth Ferencet, Balogh Sándort, Fekete Flóriánnét, Széll Istvánnét, Kecskeméti Szilvesztert, Fekete Ferencet, Gémes Ferencet, Gruber Jánost és Varga Józsefet kooptálta sorraiba. A testület első titkárává dr. Tóth Ferencet választotta, a titkár Pap István lett. A végrehajtó bizottság tagjai: Ott József, Bischof József, Gazdag

András, Gruber János, Keresztes János, Szabó Istvánné, Törökgyörgy Józsefné, Vigh István és Szeberényi Jenőné.

A pártbizottsági ülések után mindkét helységben megtartotta első ülését az újjáalakított végrehajtó bizottság.

Mindkét eseményen részt vett Gyárfás Mihály, a megyei pártbizottság titkára, aki a felsőbb pártszervek javaslatait is ismertette és dr. Somogyi Ferenc, a megyei pártbizottság osztályvezetője. A mórahalmi pártbizottság alakuló ülésén részt vett Kalas László, az MSZMP Központi Bizottságának munkatársa, megyei instruktor is.

Védett patak völgy

Természetvédelmi területé nyilvánította a dégi Bozót-patak völgyét Fejér megye tanácsa. A mezőföldi táji valamennyi jellegzetességét tömörítő dégi süllyedékvölgy, 43 hektáros patak-völgy mindaddig megőrizte érintetlenségét. A víz part-

ján évszázados fák — köztük tiszafák, tulipánfák — vannak, nádasaiiban pedig olyan ritka vízimadarak tanyáznak, mind a kékcserű réc. A terület szorosan kapcsolódik a már védelem alatt álló dégi kastélyparkhoz.

Villamosszakemberek, négyszázötvenen

Oklevél kiemelkedő munkáért

A hír röviden: 1983-ban végzett kiemelkedő munkájáért oklevelet kapott a Magyar Elektrotechnikai Egyesület szegedi csoportja. Az a tudományos egyesület, amely az áramszolgáltató vállalat területén élő és dolgozó villamos végzettségű szakembereket tömöríti. Szakmai érdeklődésüket kielégíti, problémáik megoldásában segítséget nyújt. Az MEE e csoportja 1952-ben alakult, s a megyében elsőként kapott ilyen elismerést a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége.

Túl a harmadik X-en, nagyon sok mindent el lehet mondani az egyesületi munkáról. Gazdag Ferenc, az MEE szegedi csoportjának titkára, a DEMASZ beruházási osztályának vezetője nincs könnyű helyzetben. Mi történt három évtized alatt? Hogy sikerült a „régis” áramszolgáltató vállalat területén (Bács-Kiskun, Békés és Csongrád, valamint Pest megye déli része) dolgozó szakembereknek programot, hasznos társadalmi tevékenységet nyújtani, biztosítani?

Hogy is? Ma már voltaképpen nem a kezdet az érdekes, hanem az eredmény: sikerült. Az éves munkatervek színvonalasak, a megszerzett előadások tájékoztatnak a legfrissebb kutatási eredményekről, a gyakorlati munka szolgálatában állnak. Évente 30–40 ilyen előadásra kerül sor, amelyekben körülbelül kétezer vesznek részt. Az egyesület helyi csoportjának egyik fő feladata a különféle szakképzést nyújtó tanfolyamok megszervezése. Ezek olyan kurzusok, amelyek az állami oktatásban nem szerepelnek, de „papírt”, bizonyítványt adnak a sikeres vizsga után. Csak az utóbbi öt évben a következő tanfolyamokat hirdette meg a Magyar Elektrotechnikai Egyesület: villamos- és kábelszerelői, felsőfokú energetikus, önálló villanyzerelői, villamosmű-kezelői, érintésvédelmi. A társadalmi igényeket kielégítő szervezések segítségével évente 140–

170-en juthattak ezúton jogosítványhoz.

Mint valamennyi tudományos egyesület, az elektrotechnikai is rendszeresen úgynevezett „ad hoc” munkabizottságokat alakít bizonyos témák kidolgozására. Hiszen párt- és állami, valamint más társadalmi szervek kihez is fordulhatnak máshoz, ha villamossági kérdésekről van szó, és a döntésekhez megalapozott szakvélemények szükségesek? Csak az elmúlt öt év „termése” a következő: munkabizottságok alakultak az összes vállalatot érintő villamos biztonságtechnikai kérdések összefoglalására; a színes televíziók elterjedésével kapcsolatos problémák vizsgálatára; az áramszolgáltatói hálózati veszteségek elemzésére, feltárására és csökkentésére; a lakótelepek villamosenergia-ellátásának problémáira; a köz- és távvilágítási berendezések létesítésére és üzemeltetésére; a hálózati títustervek korszerűsítésének vizsgálatára.

Még felsorolni is sok a címszavakat. Egyről azért érdemes valamivel részletesebben szólni — egy munkabizottság Bács-Kiskun megye tanyacsoporthainak villamosítását vizsgálta. Kimutatta, mekkora államj támogatásra lenne szükség, valamint mennyit vállalon magára a lakosság. Arról a számitásról sem feledkeztek meg a szakemberek, amely a villamosított gazdaságosságát bizonyította be végül is. Mégpedig oly módon, hogy a területen dolgozók utaztatásának és ellátásának költségeit vetette össze az egyszerű beruházásra szánt pénzeszög nagyságával.

Kiemelkedő nagyrendezvényeket úgyszintén számon tart a krónika. Magyarországon először Szegeden rendeztek országos konferenciát 1977-ben az üzemirányítás technikai fejlesztéséről, az úgynevezett telemechanikai rendszer kifejlesztéséről (területesen áramszolgáltató vállalatokról van szó). Azóta a rendszert üzembe is helyezték. Újszegeden, első-

ként az országban. A villamos hálózatban alkalmazott gépek és készülékek felleltésének kérdéseiről 1979-ben tartották meg a tizenhatodik vándorgyűlést az MEE szervezésében. Nemzetközi villámvédelmi konferenciára került sor 1981-ben, 200 külföldi vendég részvételével.

Jelenleg 450 tagot számlál a Magyar Elektrotechnikai Egyesület szegedi csoportja. De már nem sokáig: a napokban alakítanak önálló csoportot — a kecskeméti után — a bajaiak, a vásárhelyiek és a békéscsabaiak. A megmaradó közel 230 szakembert a jövőben a szegedi csoport tömöríti. Minden remény megvan arra, hogy hűek maradnak a nehezen megszerzett jó hírnévhez.

F. K.

Szombattól

Munkásörögység-gyűlések

Csongrád megye munkásörögységei az elmúlt hetekben összegezték az 1983-ra meghatározott munkásörög feladatokat teljesítésének tapasztalatait. Decemberben a városi párt-végrehajtóbizottságok azt elemezték, hogy a munkahelyi pártszervezetek, az egységparancsnokságok, s a személyi állomány hogyan teljesítette a kitűzött feladatokat. Egyértelmű megállapítást nyert, hogy a megye munkásörögállománya 1983-ban is eredményesen teljesítette a kiképzési, szolgálati célkitűzéseket, s amellet a munkásörög példamutatóan helytálltak a közéleti, valamint a gazdasági építő munkában is.

Mindezekről a januárban megtartandó egységgyűléseken részletesen szólnak a parancsnokok. Ezek az egységgyűléseken kerül sor a szocialista versenymozgásban kiemelkedő eredményt elért alegységek munkásörög, parancsnokok kitüntetésére. A munkásörögben eltöltött 10-, 15-, 20-, 25 éves szolgálatuk elismeréseként többen kapják meg

Bérek, besorolások, tarifák

Az alapbérrendszer korszerűsítéséről

A kormány határozata értelmében 1984. január elsejétől módosult a vállalati dolgozók alapbérrendszere. A módosítás okait és a korszerűsítés irányát ismertetjük az alábbiakban.

Az alapbérrendszer két, egymással összefüggő részből áll. Az egyik a besorolási rendszer, ami a különböző munkákat, munkaköröket csoportosítja. Az elhatárolásnál a munka bonyolultságát, az elvégzéséhez szükséges betanulási, szakmai és begyakorlottsági időt, valamint a munkafeltételeket és munkakörülményeket veszik figyelembe. Az alapbérrendszer másik része a besorolásokhoz kapcsolódó bértáblázat, azaz a bértarifa-rendszer. Az alapbérrendszer ritkán változó része a besorolási rendszer, ugyanakkor (már csak az átváltozások és a béremelések következtében is) a bértarifák viszonylag gyakran módosulnak.

Miért kellett változtatni?

A hozzáértők és a laikusok is sürűn felvetik: miért van egyáltalán szükség központi útmutatásokra, azaz alapbérrendszerre? A vállalatok és a szövetkezetek miért nem határozhatnak önállóan dolgozók alapbéréiről?

A válasz több oldalú megközelítést igényel. Az alapbérrendszer feladata, hogy a vállalatok és a szövetkezetek számára közvetítse a központi törekvéseket, a különböző munkakörökben dolgozók rangsorolásán keresztül. Enélkül, vagyis a viszonylag egységes munkamínősítés hiányában óriási nehézséget vállalnának magukra a vállalatok és a szövetkezetek az alapberek megállapításánál.

Tudvalevő, hogy a bértarifák az egyes munkakörökre alsó és felső bérhatárokat írnak elő. Többen javasolták az alsó bérhatárok eltörlését. Ez azonban (két-

ségtelen gazdálkodási előnyei ellenére) mégsem indokolt, ugyanis az alsó határ léte ad garanciát többek között például a pályakezdeknél a minimális alapbérre.

A sok kritika ellenére a szakemberek úgy ítélik meg, hogy a vállalati és szövetkezeti dolgozók alapbérrendszere alapvetően bevált. Az elemzések azonban néhány hiányosságra, illetve visszasszágra is rávilágítanak. A technika változásait például az alapbérrendszer nem minden esetben veszi figyelembe. A jelenlegi besorolási rendszer egyebek közt nem honorálja kellőképpen a szennyes, bűzös, undort keltő közegben végzett munkát, ami kétségkívül csökkenti a dolgozók munkavállalási hajlandóságát.

A jelenlegi alapbérrendszer hibájául róható fel túlzott összevontsága; az, hogy nem eléggé árnyalt a különböző besorolások megállapításánál. Csak könnyű és csak nehéz munkát ismer, és nem tesz megfelelő fokozati különbséget a testhelyzet, a hőhatás, az egészségi ártalmak és a balesetveszélyek megítélésénél sem. Nem ad lehetőséget a kiemelkedő teljesítményt nyújtó szellemi dolgozók munkájának elismerésére sem.

Árnyaltabb besorolások

Az alapbérrendszer további hiányossága például az ügyintézők és az ügyviteli dolgozók alapbérének megre kialakítása. Nevezetesen arról az egyébként helyes feltételezésről van szó, ami szerint a gyakorlati idő növekedésével gyarapodnak az alapbérrel honorálható tapasztalatok. Csak hogy mindez gátolja a kisebb tapasztalattal, de több rátermettséggel rendelkező szakemberek méltányos elismerését.

A tapasztalatok szerint a különböző bértételek ma már nem felelnek meg a gazdaságpolitikai céloknak. Nem fejezik ki a szaktudást és a felelősséget. Aránytalanság tapasztalható a vezetők és a beosztottak alapbéréiben is. Ezt igazolja, hogy a vezetők alapbér- és keresetnövekedése az utóbbi 10–12 évben a népgazdaságban foglalkoztatottak keresetnövekedésének csak a felét érte el.

Az 1984. január 1-től érvényes módosítások mind a besorolásokat, mind a tarifákat érintik. A legjelentősebb változások a munkások alapbérrendszerére vonatkoznak. Az új eljárások alapján a munkát befolyásoló körülményeket jóval árnyaltabban vehetik figye-

lembe a gazdálkodó szervezetek. Mindez lehetőséget ad arra, hogy a vállalatok a korábbinál jobban megismerhessék a kedvezőtlen feltételek között végzett munkát. A besorolási rendszer új ismérvei közé tartozik a monotónia, a koncentrált figyelem, a megvilágítás, vagy például a vegyi poráralom, abban az esetben is, ha csupán befolyásolja a munkavégzést. Eddig ugyanis a figyelembevételhez a károsító hatás orvosi igazolására volt szükség.

A vállalatok számára segítség, hogy az új besorolási rendszer a különböző tényezőkhöz (például: fizikai erőfeszítés, testhelyzet, veszély, klíma, monotónia, vibráció stb.) pontokat rendel, amelyeknek alapján könnyen kialakíthatók az új besorolási csoportok. Az új rendszer egyébként a korábbi 24+1 kategóriáról 30+1 kategóriára növeli (munkafeltétel-fokozat és szakképzett-ség-fokozat alapján) a besorolások számát.

A vezetőknek is kedvezőbb

A vezetők besorolása is változik, etekintetben azonban továbbra is mérvadó a vállalat népgazdasági fontosságát kifejező vállalati kategória. Ezek száma azonban négyről háromra csökken, ugyanakkor a méretek kiegészülnek a gazdálkodás minőségét kifejező exportteljesítés mutatójával is. Az a vállalat például, amely 2,5 milliárd forintot meghaladó exportárbevételű termék, méretétől függetlenül kiemelt kategóriába kerül. Természetesen ennek megfelelő a vezetők javadalmazása is.

Kedvező változással jár az új besorolási rendszer az ügyintézőknél is. A korábbinál nagyobb lehetőség nyílik arra, hogy alapbérben is elismerjék a kiemelkedő munkát végzőket. Korlátozott keretek között megmarad az ilyen munkakörben dolgozók gyakorlattal szerzett joga: nyolc éves tapasztalat után azonban már csakis a teljesítmény és nem a munkában töltött idő számít az alapberek meghatározásánál.

Az új bértarifa-rendszer felső határai átlagosan 25 százalékkal, az alsó értékek 10 százalékkal nőnek. A fizikai dolgozók besorolási rendszerét a vállalatoknak 1984. végéig kell elkészíteniük, és az alsó alapberek fedezetét 1986. végéig valamennyi dolgozó számára elő kell teremteni.

M. P.

Kölcsönmunkaerő

A téli mezőgazdasági Rákóczi, a mártélyi Fürst holt idényben Csongrád és a nagymágocsi Egyesült megye több gazdasága tsz-ekből érkező dolgozókat ajánlotta föl segítségát a álltak munkába.

A vendégek között vannak lakatosok, targoncakerelők, villanyzerelők, s be-tanított munkásként porcelánöntők, gépkezelők. Március végéig dolgoznak majd a porcelángyárban, s ez idő alatt jó keresethez jutnak.